Місячний Економічний Моніторинг України

- Парламент не підтримав рішення про висловлення недовіри Уряду Ю.Тимошенко.
- У січні економічна активність різко скоротилась. Найбільше падіння спостерігалось у промисловості та будівництві.
- Фонд державного майна оголосив про намір продати "Укртелеком" у найближчому майбутньому.
- Баланс рахунку поточних операцій став додатнім, однак відтік капіталу досяг рекордного рівня.
- Доходи державного бюджету в січні зменшились на 3,8% дпр.
- Номінальна зарплата в січні впала до рівня березня 2008 року.
- Інфляція сповільнилась до 20,9% дпр у лютому.
- Міжбанківський валютний курс залишався на рівні 7,7-8,2 грн. за дол. США протягом більшої частини лютого.
- Тема місяця: Надбавка до діючих ставок ввізного мита

№3 (101)
березень
2009

Населення: 46,4 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 32%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 27%
Експорт: Росія 26%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 28%, ЄС 37%

Політика: Уряд, очолюваний Ю.Тимошенко, ймовірно, залишиться при владі на наступні півроку

5 лютого Верховна Рада відхилила резолюцію, яка передбачала висловлення недовіри Кабінету Міністрів, очолюваному Юлією Тимошенко. Проект постанови набрав лише 203 з необхідних 226 голосів за рахунок підтримки фракцій Партії регіонів і Комуністичної партії, а також 11 депутатів з інших фракцій. Таким чином, цей Уряд, скоріш за все, залишатиметься при владі протягом ще принаймні шести місяців, оскільки законодавство не дозволяє Верховній Раді розглядати це питання двічі впродовж однієї сесії. Водночас у складі Уряду відбудуться зміни. 17 лютого Парламент прийняв відставку Міністра фінансів Віктора Пинзеника, який пояснив своє рішення незгодою з політикою Уряду.

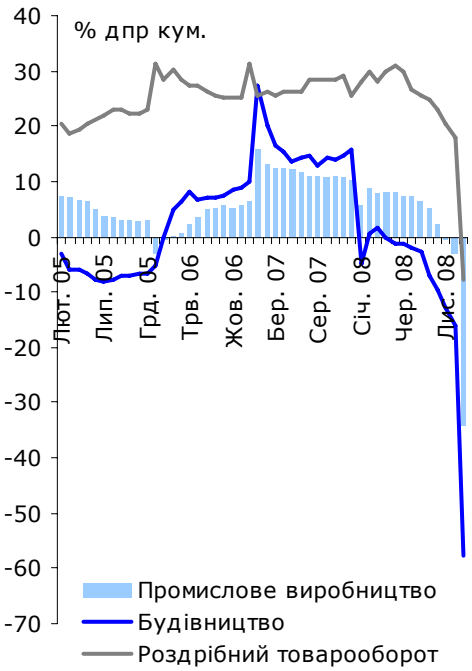
15 лютого Україна не отримала черговий транш позики МВФ обсягом 1,25 млрд. СПЗ (1,8 млрд. дол. США), оскільки місія МВФ не змогла вчасно завершити розгляд економічної політики України. Головними проблемами стали дефіцит бюджету та відсутність консенсусу щодо економічної політики в країні. Наприкінці місяця керівництво України досягло згоди щодо економічної політики, тоді як МВФ послабив свої вимоги щодо дефіциту бюджету. Однак сторони ще мають узгодити низку переважно технічних питань. Якщо переговори будуть успішними, Україна отримає кошти від МВФ у березні.

Реальний сектор: Реальний випуск впав у січні

Традиційне сповільнення економічної активності у січні було поглиблене перебоями в постачанні газу та скороченням внутрішнього та зовнішнього попиту на українську продукцію. Багато підприємств різко скоротили або навіть зупинили виробництво з метою скорочення витрат. Відповідно, індекс промислового виробництва впав на 34,1% дпр у січні у порівнянні з 26,6% дпр у грудні. Найгірші показники були зафіксовані в машинобудуванні, металургії, виробництві будівельних матеріалів та хімічній промисловості. Порівняно з січнем минулого року ці сектори зменшили випуск вдвічі. Виробництво коксу та нафтопродуктів було єдиним сектором, що зростав (на 2,4% дпр у реальному виразі), ймовірно внаслідок заміщення імпорту. Оскільки деякі з причин січневого провалу були тимчасовими, промислове виробництво може відновитись до грудневих рівнів у лютому.

Ще гіршою була ситуація у будівництві: за перший місяць року реальний випуск скоротився на 57,6% дпр на фоні відносно високої статистичної бази минулого року. Перевезення вантажів впало на 32,3% дпр через скорочення промислового виробництва

Тенденції реального сектору

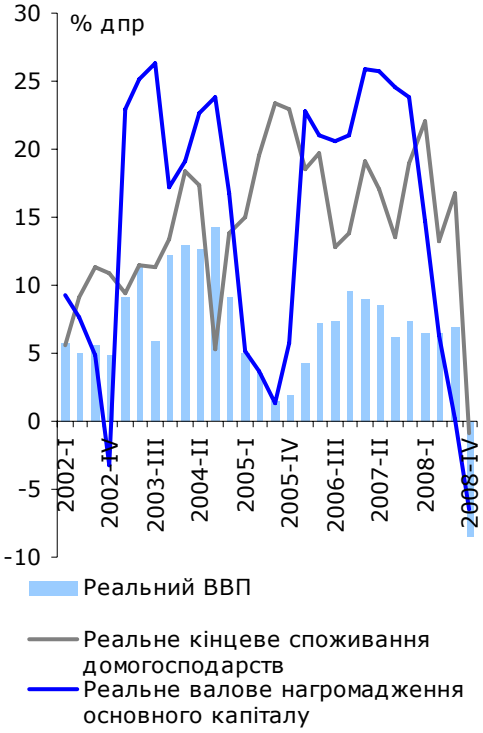
Джерело: Держкомстат

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.kiev.ua

та обсягів зовнішньої торгівлі. Водночас падіння пасажирських перевезень та роздрібної торгівлі були більш помірні, оскільки ці сектори стійкіші до економічних шоків. Також реальний випуск сільського господарства зріс на 0,5% у січні. Таким чином, падіння реального ВВП у січні оцінюється на рівні понад 20% дпр[1].

Відповідно до попередніх оцінок Держкомстату приріст реального ВВП на 2,1% у 2008 році був головним чином зумовлений збільшенням внутрішнього споживання, яке зросло на 11,6%, що компенсувало вплив від'ємного чистого експорту та спаду реального державного споживання. Реальне валове нагромадження основного капіталу незначно зросло (1,9%) у 2008 році, при цьому темпи його приросту поступово сповільнювались протягом року, аж поки воно нарешті впало на 6,4% дпр в останньому в останньому кварталі. Для порівняння, реальне кінцеве споживання домогосподарств скоротилось лише на 0,9% дпр на фоні зниження доходів та кредитів кризи кредитування. У 2008 році реальний експорт та реальний імпорт виросли на 6,7% та 17,5% відповідно. Погіршення економічної кон'юнктури в середині країни та за кордоном спричинило зниження реальних обсягів торгівлі на 3,2% дпр у четвертому кварталі. Різке скорочення запасів на 9,0 млрд. гривень в останньому кварталі після їх накопичення у попередніх кварталах стало одною з важливих причин падіння реального ВВП на 8,6% дпр у жовтні-грудні 2008 року.

Внутрішній валовий продукт

Джерело: Держкомстат

Галузеві тенденції: «Укртелеком» може бути виставлений на продаж

Приватизація. На початку лютого Фонд державного майна України (ФДМУ) оголосив про намір продати міноритарні пакети акцій п'яти обленерго та 67,79% ВАТ "Укртелеком". Балансова вартість пакету акцій оператора зв'язку оцінюється на рівні 4,9 млрд. грн., а ФДМУ сподівається продати його за 7,5 млрд. грн. Однак приватизація може бути знову зупинена Президентом, який неодноразово блокував продаж великих компаній, посилаючись на відсутність Державної програми приватизації. У лютому Верховна Рада знову не змогла прийняти Програму.

Сільське господарство. Оскільки уряд має обмежені ресурси для підтримки сільського господарства, він вдався до квазі-фіскальних заходів. У лютому уряд знову намагався примусити комерційні банки подовжити кредити для сільськогосподарських виробників. Оскільки Президент двічі накладав вето на закон, що вимагає пролонгацію кредитів, уряд тиснув безпосередньо на банки. Ці зусилля дали певний результат, але лише частину кредитів було модифіковано. Однак 3 березня Верховна Рада подолала вето Президента. Цей закон може допомогти сільськогосподарським виробникам, але він змусить банки пролонгувати кредити як платоспроможним боржникам, так і банкрутам, що створює додаткові загрози для стабільності банківської системи.

Телекомунікації. У лютому вступила в дію нова редакція Закону "Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг". Тепер концесіонер може повернути свої інвестиції, не тільки стягуючи плату за проїзд автомобільною дорогою, але й за рахунок отримання платежів від держави та доходу від придорожньої інфраструктури. Окрім цього, обмеження на використання імпортних товарів та іноземної робочої сили були виключені з закону. Покращені умови концесії можуть сприяти залученню коштів на будівництво доріг, однак короткострокові наслідки закону будуть обмеженими через світову кризу та обережність потенційних інвесторів.

Надходження від приватизації

* план від 28 грудня 2007 р. (12 грудня 2008 р. план було знижено до 607 млрд. грн.)
Джерело: Державне казначейство України,

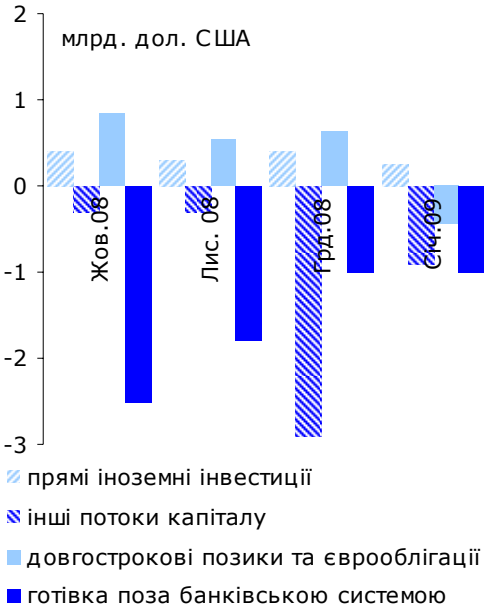
[1] У відповідності із світовою практикою Держкомстат припинив публікацію місячних оцінок реального ВВП з січня 2009 року.

Зовнішній сектор: У січні спостерігався профіцит рахунку поточних операцій

Відповідно до попередніх оцінок НБУ, в січні 2009 року профіцит рахунку поточних операцій становив 467 млн. дол. США, оскільки обсяги імпорту товарів були меншими за обсяги експорту. В той час коли експорт скоротився на 32,7% дпр в доларовому еквіваленті, імпорт впав на 50,7% дпр внаслідок призупинення постачання газу та значного знецінення гривні. З іншого боку, дефіцит рахунку фінансових операцій виріс до рекордних 2,3 млрд. дол. США. Вилучення готівкової іноземної валюти з банківського сектору – це є одним з основних складових відтоку капіталу – сповільнилось, хоча все рівно сягнуло 1,0 млрд. дол. США. Також вперше за три роки обсяги довгострокових запозичень банків та реального сектора були недостатніми для покриття виплат по цим позиціями. Також тривав чистий відтік короткострокового капіталу.

Загострення економічної кризи сприяло поширенню в Україні протекціоністських настроїв. 6 березня набрав чинності закон, який, як стверджується, спрямований на покращення стану платіжного балансу. Цим законом передбачається введення тимчасової 13% надбавки до діючих ставок ввізного мита для окремих категорій товарів, що були віднесені до некритичного імпорту. Список включає, поміж іншого, м'ясо, алкогольну продукцію, вироби з текстилю, деякі металеві вироби, машини та обладнання, в тому числі легкові автомобілі. Ці обмеження імпорту ставлять під загрозу стосунки між Україною та МВФ і СОТ, створюють можливості для виникнення більш довгострокового протекціонізму та введення іншими країнами заходів у відповідь. Водночас вигоди від введення таких обмежень відчують лише деякі галузі, а інші сектори та споживачі понесуть додаткові втрати.

Стан фінансового рахунку

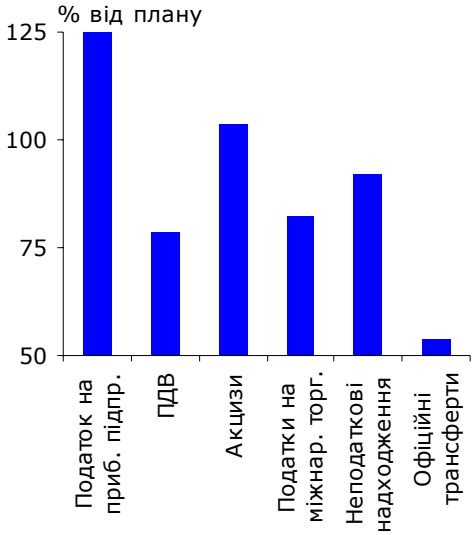

Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Доходи Державного бюджету зменшилися у січні на 3,8% дпр

У січні виконання доходів загального фонду Державного бюджету було на 13,7% нижче за запланований рівень, який базувався на оптимістичному прогнозі макроекономічних показників. Зокрема, виконання плану надходжень від ПДВ склало 78,8% від плану через зменшення обсягів імпорту. Отримані доходи від офіційних трансфертів та податків на міжнародну торгівлю були також меншими ніж план. Загалом, виконання плану доходів було здійснено за рахунок двох основних джерел. По-перше, НБУ перерахував до Державного бюджету 1,0 млрд. грн. або 25% від річного плану надходжень від перевищення власних валових доходів над видатками. По-друге, надходження від податку на прибуток підприємств (ППП) перевищили заплановані на 24,9%. Водночас, загальні доходи Державного бюджету було перевиконано у січні на 1,0% завдяки надходженням до спеціального фонду, отриманим завдяки сплаті ПДВ при розмитненні спірного газу. Незважаючи на це, загальні доходи Державного бюджету були на 3,8% менші, ніж в січні попереднього року, що пояснюється сповільненням економічної активності.

Виконання доходної частини Державного бюджету у січні 2009 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Виконання видаткової частини Державного бюджету склало 82,6% від запланованого. Несподівано низьким був рівень виконання видатків на соціальне забезпечення (85,0% від планового показника). Отже, дефіцит загального фонду Державного бюджету у 2008 році склав 1,3 млрд. грн. Водночас, в цілому Державний бюджет був зведений з профіцитом на рівні 1,6 млрд. грн.

26 лютого Кабінет Міністрів України затвердив бюджетну декларацію на 2010 рік, що визначає завдання та цілі фіскальної політики на наступний рік. Зокрема, у документі зазначено необхідність ухвалення програми приватизації на наступний рік, проведення структурних реформ, зниження рівня податкового

навантаження на фонд заробітної плати, удосконалення податкової системи та підвищення рівня децентралізації. Уточнені завдання та цілі фіскальної політики мають бути подані Урядом на розгляд Верховної Ради до червня як "Основні напрями бюджетної політики на 2010 рік".

Соціальна політика: Заробітні плати продовжують знижуватись внаслідок економічної кризи

Погіршення економічної ситуації змусило роботодавців звільнювати працівників в кінці 2008 та на початку 2009 років. Кількість зареєстрованих безробітних збільшилась на 34,5% дпр протягом січня і на 1 лютого склала 0,93 млн.

Заходи, спрямовані на скорочення витрат на оплату праці на тлі пригніченого ринку праці, призвели до стрімкого зниження заробітних плат. За даними Держкомстату реальна заробітна плата скоротилась на 10,6% дпр в січні. Середня номінальна заробітна плата зменшилась до 1655 грн. і стала меншою, ніж в березні 2008 року. Найстрімкіше падіння номінальної заробітної плати (на 34,2%) порівняно із листопадом відбулось в державному управлінні внаслідок проведення заходів економії державних коштів в умовах зменшення доходів бюджету. Заробітна плата також суттєво зменшилась в будівництві, секторі професійних послуг та операцій з нерухомим майном, сільському господарстві та охороні здоров'я. Заробітні плати, ймовірно, продовжать зменшуватись протягом кількох наступних місяців.

Монетарна політика: Інфляція сповільнилась до 20,9% дпр в лютому

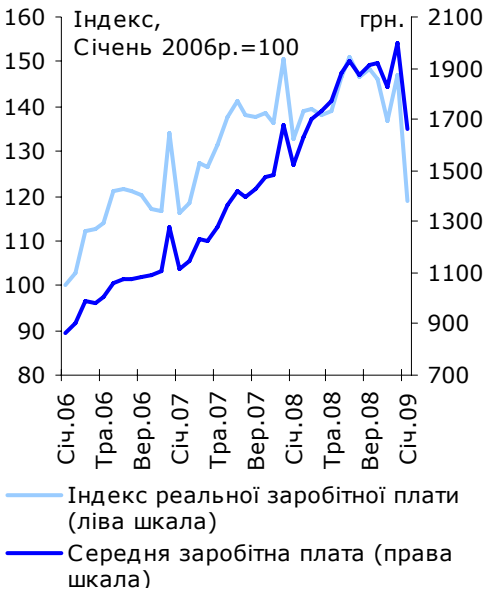
Споживча інфляція сповільнилась до 20,9% дпр в лютому. Обмежені доходи та покупки готівкової іноземної валюти обмежували інфляційний тиск. Падіння цін на окремі харчові продукти після швидкого зростання в попередні місяці та висока статистична база також обмежили зростання ІСЦ. Однак високі інфляційні очікування і низька зовнішня вартість гривні підтримували інфляцію на високому рівні та зумовлювали зростання цін для більшості компонентів споживчого кошика.

Приріст грошової маси сповільнився в лютому до 18,3% дпр, а ліквідність надалі зменшувалась, що було пов'язано з інтервенціями НБУ на міжбанківському ринку, вилученням вкладів з банків та дуже обмеженим рефінансуванням НБУ. НБУ в лютому став проводити значно жорсткішу монетарну політики. Він зменшив об'єми рефінансування овернайт без забезпечення в чотири рази і обмежив кредитування із наявним забезпеченням. Доступність інших видів рефінансування теж було обмежено. Зменшення резервних вимог, вивільнення коштів з Єдиного казначейського рахунку в НБУ та покупка НБУ ОВДП на 2,7 млрд. грн. дещо розширили вільну ліквідність, проте цих коштів було недостатньо, щоб компенсувати вилучені кошти. Таким чином, в перший та останній тиждень лютого процентні ставки овернайт досягли рекордних показників в 67-68% річних, що відображає глибину дефіциту ліквідності, з яким стикнулись банки. Хоча жорстка політика підтримує стабільність валютного курсу та обмежує інфляцію, відтік ліквідності з банків став небезпечним для платіжної системи та функціонування банківського сектора.

Фінансові ринки: Гривня була стабільною протягом більшої частини лютого

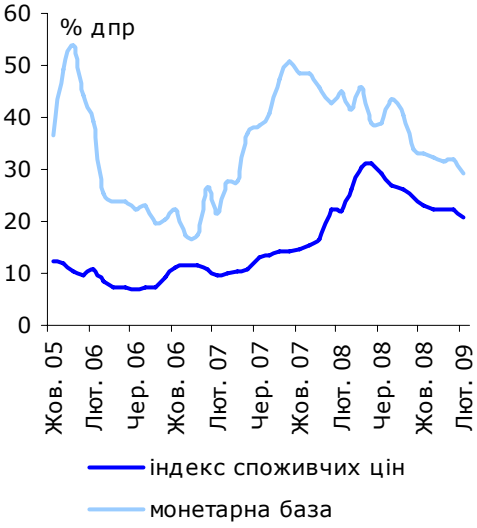
Валютний курс. Обмінний курс гривні був стабільним на рівні 7,70-8,20 грн. за дол. США протягом перших трьох тижнів лютого. Інтервенції НБУ були достатніми, щоб закрити різницю між попитом та пропозицією. Однак в кінці лютого невизначеність щодо кредиту МВФ та відтік капіталу призвели до ослаблення гривні. Найвідчайдушніші покупці пропонували до 9,35 грн. за долар США 25 лютого в умовах дефіциту іноземної валюти. Водночас середній курс операцій на міжбанківському ринку за даними НБУ був лише 8,45 грн. за долар США, що відображає

Середня заробітна плата

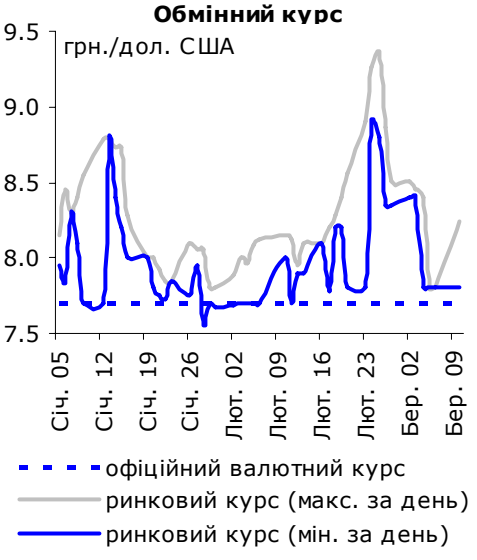
Джерело: Держкомстат

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Обмінний курс

Джерело: Reuters Investor, НБУ

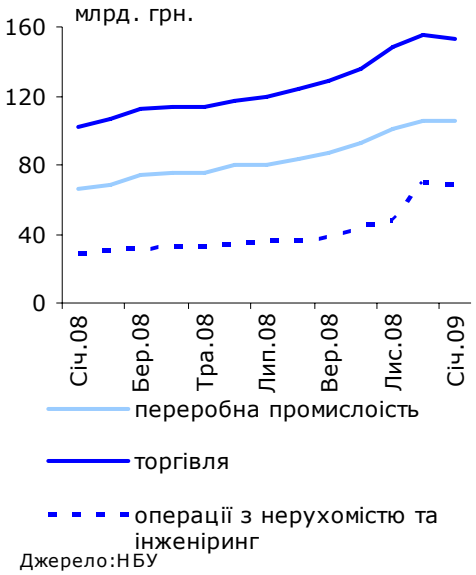
фрагментацію ринку та адміністративні обмеження. Після того як пік попиту пройшов, валютний курс повернувся в останній день місяця до 8,40-8,50 грн. за дол. США за даними агентства «Рейтерс» та 8,10 грн. за дол. США за даними НБУ.

Державний борг. У лютому після декількох невдалих спроб Міністерству фінансів вдалося розмістити чотири- та п'ятирічні облігації внутрішньої державної позики. Загальна сума розміщення склала 1,4 млрд. грн. із середньозваженою доходністю 15,6% річних. Ці облігації скоріш за все були придбані державними банками, оскільки ставки на міжбанківському ринку є значно вищими, що робить купівлю державних облігацій непривабливою для комерційних банків. Пізніше НБУ викупив ОВДП на 2,7 млрд. грн. на вторинному ринку. Виконання амбіційних планів запозичень на внутрішньому ринку залишається малоймовірним.

Банківський сектор. У січні 2009 року, вже четвертий місяць поспіль, тривав відтік депозитів. Довіра до банківської системи залишалася низькою: домогосподарства зняли близько 6,1 млрд. грн. річних депозитів, що закінчились в січні, тоді як до банківської системи повернулось тільки 0,7 млрд. грн. у вигляді короткострокових депозитів. Через те, що обсяги депозитів юридичних осіб, як звичайно в січні, скоротилися, загальні обсяги вкладів зменшились на 5,1% дпм.

Обсяг виданих кредитів в січні скоротився на 1,6% дпм через те, що нових кредитів були надано менше, ніж повернено старих. Кредити в іноземній валюті зменшувались швидше, тому що позичальники намагалися знизити свої валютні ризики. Кредитування домогосподарств було незначним, обсяги кредитування зменшилися у всіх областях, крім одної (Львівської). У відповідь на зміни регуляторних вимог банки рекласифікували біля 14 млрд. грн. споживчих кредитів, забезпечених іпотекою (5,2% кредитів домогосподарствам), як кредити на покупку або ремонт нерухомості. Кредитування підприємств також було обмеженим, його обсяги зменшились для всіх галузей економіки (загалом на 1,6% дпм). Скорочення кредитування переробної промисловості було менш значним (0,8% дпм), а по деяким галузям навіть спостерігалось незначне збільшення обсягів кредитування.

Обсяги кредитів в економіку

Джерело:НБУ

Тема місяця: Надбавка до діючих ставок ввізного мита

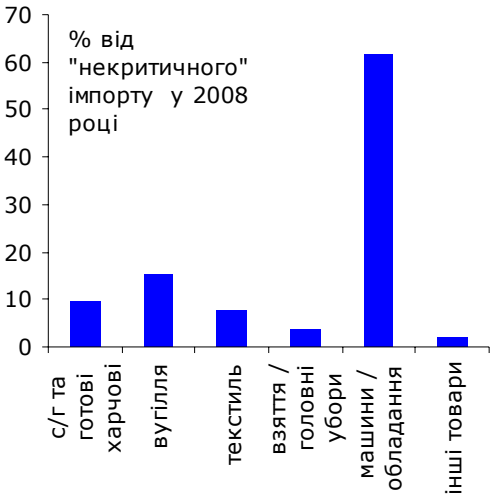
Чи дійсно українській економіці потрібна надбавка до ставок ввізного мита?

Вероніка Мовчан

Не пройшло й року після вступу до СОТ, як Україна звернулась до протекціонізму. 6 березня 2009 року набув чинності закон, в якому передбачається встановлення тимчасової 13% надбавки до діючих ставок ввізного мита на всі товари за виключенням «критичного» імпорту. Стверджується, що закон покликаний вирішити проблеми критичного стану платіжного балансу. Передбачається, що імпортна надбавка використовуватиметься як «пожежний» захід, який може діяти не довше одного року та «не може застосовуватись як протекціоністський захід для окремої галузі або товару». Однак доцільність цього заходу залишається сумнівною.

В законі визначено перелік товарів, які відносяться до «некритичного» імпорту і щодо яких застосовується надбавка до діючих ставок ввізного мита. Серед іншого до цього переліку увійшли такі товари як м'ясо та вироби з нього, цукор, алкогольні напої, вугілля, вироби з текстилю, взуття та головні убори, деякі метали та окремі види машин та обладнання, у тому числі окремі види побутової техніки та автомобілі. Перелік включає близько 13% тарифних ліній відповідно до десятизначної Гармонізованої товарної номенклатури (УКТЗЕД). Решта товарних позицій розглядаються як «критичний» імпорт.

Товарні позиції, які визначені як "некритичний" імпорт

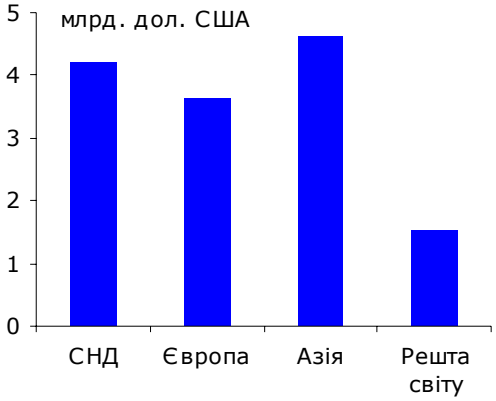

Джерела: Держкомстат, Закон № 923-VI від 4 лютого 2009 року, оцінка ІЕД

Імпорт товарів, які визначили як «некритичні», складав близько 16% вартості імпорту 2008 року (14,0 млрд. дол. США). Нове тарифне обмеження стосуватиметься в першу чергу автомобілів (код УКТЗЕД 87), імпорт яких становить майже 50% «некритичного» імпорту. Також високі частки імпорту займають вугілля (15%), деякі види неелектричних машин та обладнання (9%) та м'ясо (6%). Більшість з цих товарів імпортуються з країн Азії (33%). Серед країн ЄС від встановлення надбавки найбільше постраждає Німеччина, оскільки на неї припадає близько 1 млрд. дол. США або 7% «некритичного» імпорту, який складався переважно з легкових автомобілів. Імпорт з країн СНД складає 30%, хоча на товари з цих країн не має поширюватись дія надбавки відповідно до положень угод про вільну торгівлю.

Не враховуючи надбавку, середньоарифметична пільгова (РНС) ставка ввізного мита на товари, щодо яких застосовується надбавка, дорівнює 10,7%, при цьому більше 90% діючих пільгових ставок ввізного мита знаходяться в проміжку між 0% та 12%.

"Некритичний" імпорт у 2008 році за регіонами

Джерела: Держкомстат, Закон № 923-VI від 4 лютого 2009 року, оцінка ІЕД

Хоча закон спрямований на вирішення проблем платіжного балансу, тобто на зниження дефіциту рахунку поточних операцій за рахунок гальмування імпорту, його вплив на імпорт, ймовірно, буде доволі обмеженим. За розрахунками ІЕД, за інших рівних умов в залежності від цінової еластичності попиту на імпорт запровадження надбавки може знизити річний вартісний обсяг імпорту товарів на 0,6-1,7 млрд. дол. США, що становить 1-2% вартості імпорту 2008 року. Для порівняння, за інформацією Держкомстату у грудні 2008 року імпорт скоротився на 1,9 млрд. дол. США порівняно з листопадом. Падіння було зумовлено різкою девальвацією національної валюти та зниженням внутрішнього попиту на тлі кризи кредитування, скорочення заробітних плат та зростання безробіття. Тому видається, що вплив нового тарифного обмеження буде незначним порівняно з дією макроекономічних чинників, які вже загальмували український імпорт.

Звичайно, у короткостроковій перспективі окремі виробники виграють від цього закону. Також надбавка дозволить отримати

додаткові надходження до бюджету, які оцінено на рівні 3-4 млрд. грн. і які буде спрямовано до Стабілізаційного фонду. Однак негативний вплив надбавки на економіку та на міжнародне співробітництво України може переважити виграші. Споживачі, безумовно, будуть серед тих, хто програє, оскільки вони будуть змушені платити більше за м'ясо, рибу, одяг та інші імпортні товари, а інфляція споживчих цін отримає додатковий поштовх до зростання. Також постраждають виробники, які використовують як сировину м'ясо, сиропи, вугілля та інші товари, на які запроваджено надбавки. Виробники стикнуться як із підвищенням собівартості випуску, так і зі зниженням попиту на їх продукцію внаслідок збільшення її ціни. Більш того, запровадження нових обмежень може призвести до посилення контрабанди.

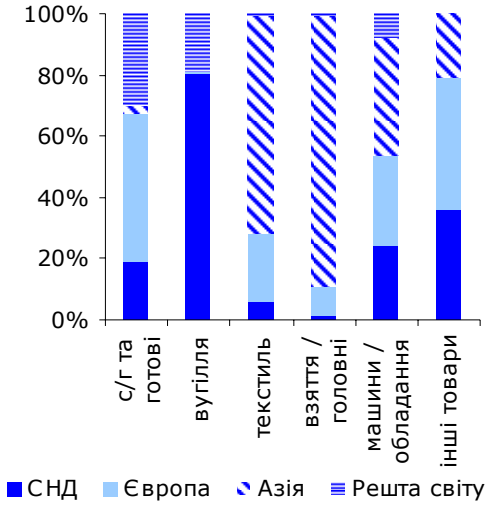
Встановлення надбавки може також зашкодити відносинам України з її торговельними партнерами, які постраждають від запровадження заходу, та з МВФ. У Меморандумі про економічне та фінансове співробітництво, який було підписано з МВФ у жовтні 2008 року, Україна пообіцяла не встановлювати і не підвищувати обмеження імпорту для вирішення проблем платіжного балансу. Порушення цього зобов'язання, видається, є додатковою темою у довгому переліку питань, які мають бути узгоджені для відновлення фінансування МВФ.

Відповідно до правил СОТ країни-члени можуть запроваджувати торговельні обмеження цінового характеру, як-то надбавки до діючих ставок ввізного мита, для вирішення проблем платіжного балансу. Однак ці заходи не повинні стосуватись певних груп товарів, а мають застосовуватись у такий спосіб, що дозволяє «контролювати загальний рівень імпорту». Лише «критичні» товари можуть бути виключені. Ймовірно, що Україна порушила це правило, оскільки лише 13% тарифних ліній потрапляють під дію надбавки, а вибір «критичних» товарів був неочевидним.

У відповідності з процедурами СОТ Кабінет Міністрів має повідомити Комітет СОТ про запровадження надбавки, а потім провести консультації. Якщо СОТ визнає встановлення надбавки невиправданим і уряд не скасує надбавку, торговельні партнери, які постраждали від дії заходу, можуть прийняти заходи у відповідь. У свою чергу, це може зашкодити перспективам відновлення української економіки, оскільки заходи у відповідь стосуватимуться головних експортно-орієнтованих галузей країни.

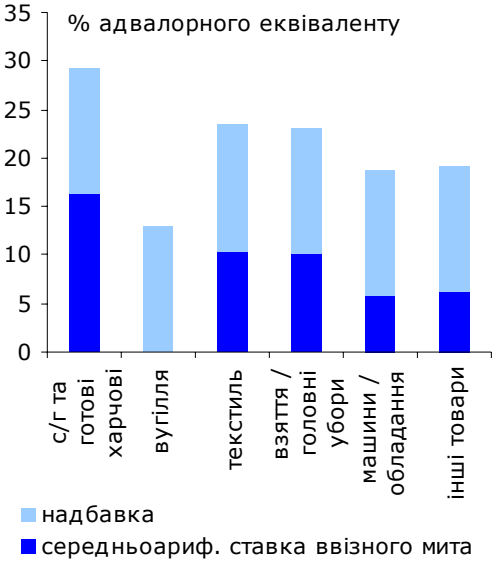
Підсумовуючи, здається, що рішення щодо запровадження надбавки до діючих ставок ввізного мита було непродуманим. Надбавка дещо зменшить вже нижчий імпорт та допоможе окремим українським виробника, однак матиме важливі негативні наслідки для економіки та відносин України з міжнародними організаціями та торговельними партнерами. Вона створює додатковий імпульс для інфляції, відкриває можливості для лобіювання подальшого посилення протекціонізму в країні та може загальмувати економічне відновлення після кризи внаслідок встановлення торговельних обмежень у відповідь. Найкраще, що може зробити уряд України, – це негайне скасувати надбавку.

Географія "некритичного" імпорту

Джерела: Держкомстат, Закон № 923-VI від 4 лютого 2009 року, оцінка ІЕД

Тарифний захист товарів, на які поширюється дія надбавки

Джерела: Держкомстат, Закон № 923-VI від 4 лютого 2009 року, Митний тариф, оцінка ІЕД

Економічні Тенденції		IVкв 07	Iкв 08	IIкв 08	IIIкв 08	IVкв 08	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	7,3	6,5	6,5	6,9	…	-14,4	…	x	x
Зростання ВВП (реальне, кум.)	% дпр	7,6	6,5	6,5	6,7	2,1	3,6	2,1	x	x
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	10,2	7,8	7,5	5,1	-3,1	-0,7	-3,1	-34,1	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-5,6	0,2	-0,3	15,1	17,5	18,0	17,5	0,5	…
ІСЦ	% дпр	16,6	26,2	29,3	24,6	22,3	22,3	22,3	22,3	20,9
ІВЦ	% дпр	23,3	31,8	43,7	42,7	23,0	27,4	23,0	20,4	19,0
Експорт (дол. США, кум.)***	% дпр	27,4	28,5	41,1	46,6	84,0[e]	41,7"	35,9	…	…
Імпорт (дол. США, кум.)***	% дпр	34,8	45,1	52,9	54,9	98,0[e]	49,4"	41,1	…	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-10,57	-4,3	-8,6	-12,3	-13,8[e]	-17,7"	-18,5	…	…
Поточний рахунок, на кінець періоду	млрд. дол. США	-5,92	-3,6	-6,8	-8,2	-11,7[e]	x	x	x	x
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-4,2	-9,6	-7,9	-5,8	-6,7[e]	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	32,7	31,5	28,5	26,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	46,0	41,4	38,9	33,0	31,5	32,2	31,6	32,1	29,1
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	14,0	14,6	17,2	17,1	21,1	22,6	21,6	26,5	27,9
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	6,11	7,76	8,08	8,23
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	6,00	7,58	7,70	7,70
Обмінний курс, середній	євро	7,31	7,56	7,75	7,31	8,22	7,65	10,24	10,29	9,86

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, Reuters, власні розрахунки,
" Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
* Місячні показники не враховують регулярні квартальні перегляди ВВП
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
*** Зростання у доларовому виразі
[e] оцінка НБУ

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	537,7	712,9	950,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	65,0	86,2	106,5	141,2	180,4[e]
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,6	2,1
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	16,6	25,2
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	12,8	22,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24	42,6	7,5	13,2	27,4	33,9[e]
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	34,8	38,3[e]
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,2 °	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,9	-12,9[e]
Поточний рахунок	% ВВП	3,8 °	3,74	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-4,2	-6,7[e]
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9[e]
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	7,0	9,5	19,4	22,3	32,5	31,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,9	-1,1	-1,5
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	15,0	12,6	19,9
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24.1	21,4	18,6	13.4	11.9	10,1	14,9
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46.0	31,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,31	5,12	5,05	5,05	5,27
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,44	5,30	5,33	5,33	5,31	5,05	5,05	5,05	7,70
Обмінний курс, середній	євро	5,03	4,81	5,03	6,02	6,62	6,40	6,32	6,92	7,71
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,10	4,67	5,53	6,66	7,22	5,97	6,65	7,42	10,86

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
[e] Оцінки ІЕД, НБУ
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 06	III 06	IV 06	I 07	II 07	III 07	IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08
ВВП	млрд. грн.	124,1	150,4	157,7	133,1	161,4	195,6	212,8	186,6	232,5	278,3	253,1
Реальний ВВП	% дпр	6,8	6,9	9,5	8,0	7,9	6,4	7,4	6,5	6,5	6,9	-8,6[e]
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	18,2	11,8	9,9	14,7	15,5	15,2	19.0	22.0	13,3	16,7	…
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	5,8	5,8	1,0	0,8	6,2	4,4	2,4	1.0	1,5	-0,2	…
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	19,3	17,9	18,3	24,4	23,5	18,9	23,8	14,7	6,3	0,1	…
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-9,6	3,2	1,0	4,9	5,2	0,1	5,6	0,9	8,9	18,9	…
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	0,9	8,3	6,4	12,9	19,6	13,7	27,2	20,2	25,6	31,8	…
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	2,8	-5,6	8,1	4,8	6,8	-9.3	7,1	0,4	-0,4	21,9	…
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	6,1	7,3	7,2	15,0	13,2	13,1	4,4	8,7	9,0	1,4	…
Будівництво (реальна)*	% дпр	0,8	1,4	4,2	13,3	8,2	12,7	5,8	-1,5	-6,4	-17,1	…
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	16,4	20,0	21,9	14,3	17,5	25,3	15.0	15,7	10,9	2,2	…
Транспорт (реальна)*	% дпр	7,7	9,4	5,3	7,0	5,6	8,0	10,2	10,1	10,6	10,7	…
Платіжний баланс												
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-0,4	0,5	-1,4	-1,3	-0,7	-0,2	-3,5	-3,6	-2,8	-1,6	-3,9[e]
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	0,0	1,7	-4,3	-5,0	-2,0	-2,2	-8,1	-9,6	-6,0	-2,8	-8.8[e]
Баланс товарів	млн. дол. США	-876	-769	-2022	-1753	-1430	-2195	-4452	-4321	-3562	-3546	-4471[e]
Баланс послуг	млн. дол. США	401	885	347	50	403	1548	392	261	526	1483	-170[e]
Поточні трансферти	млн. дол. США	782	846	910	789	923	1054	1183	966	957	1029	948[e]
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1410	1602	1258	1521	1860	3756	1648	2387	3083	3310	1120[e]
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-264	364	3350	1818	1477	517	1844	225	129	-707	…
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	17,6	19,1	22,3	23,5	25,6	30,6	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,02	5,02	5,03	5,04	5,02	5,01	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21
Бюджет												
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,7	31,9	32,8	33,3	32,8	30,8	31,1	32,5	42,7	29,2	31,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,6	4,1	4,1	5,1	5,3	4,9	4,8	5,1	6,9	4,3	4,9
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	4,3	6,7	3,8	4,1	4,1	6,4	4,1	5,2	4,9	6,3
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,2	9,7	9,3	10,4	9,8	8,7	7,6	10,5	14,9	9,7	7,7
Акцизні збори	% від ВВП	1,7	1,5	1,5	1,8	1,7	1,6	1,3	1,5	1,8	1,2	1,4
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	29,4	36,6	28,4	31,0	29,6	36,7	29,5	42,2	27,0	41,1
Поточні видатки	% від ВВП	29,7	24,9	29,2	26,9	28,4	25,9	27,3	28,6	37,3	22,2	33,7
Капітальні видатки	% від ВВП	3,2	4,5	7,4	1,6	2,6	3,7	9,4	0,9	5,0	4,8	7,4
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	1,1	-2,4	4.0	4,7	1,7	1,2	-6,2	3,0	0,5	1,9	-10,3
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5	0,3	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0
Ринок праці												
Середня зарплата (реальна)	% дпр	22,6	18,8	11,3	14,7	13,9	14,9	15,7	13,8	7,1	7,1	1,1
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	18,6	20,3	16,3	17,5	17,4	14,9	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,8	6,4	6,8	7,4	6,6	6,2	6,4	7,1	6,2	6,0	…
Банківський сектор												
Грошовий агрегат М0	% дпр	25,3	25,3	24,5	22,9	30,4	36,4	48,2	48,4	48,8	37,9	39,3
Грошовий агрегат М2	% дпр	36,6	36,6	34,3	38,6	40,7	47,8	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	41,1	41,1	37,3	50,7	56,3	64,8	71,9	68,8	68,2	53,3	8,3
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	66,2	66,2	57,5	52,3	43,8	38,4	32,5	35,2	32,9	31,2	66,1
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	53,7	53,7	52,3	52,4	57,2	60,7	72,7	81,2	70,7	53,4	37,0
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	82,1	82,1	95,4	98,9	97,4	91,0	75,4	71,3	57,9	61,0	94,2
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	86,7	86,7	79,5	84,1	86,5	87,9	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	63,4	63,4	64,9	65,8	67,3	68,2	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	15,5	15,5	15,1	14,0	13,9	13,7	14,0	14,6	17,3	17,1	21,1
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,3	11,3	11,5	11,5	11,4	11,3	11,1	10,8	11,4	12,1	12,3

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерств розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

[e] -за попередніми даними

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.